

Indhold:

ISSN: 1603 - 0281

Webmasterens hjørne, formandens hjørne, *side 2*

Referater fra ture, *side 3*

En almuemands erindringer, *side 6*

En kildeindtaster fortæller, *side 8*

Nye Cd-rommer, *side 10*

Konkurrencen, Verdensbegivenheder, Gravsten, *side 11*

Næste års program, *tillægget*

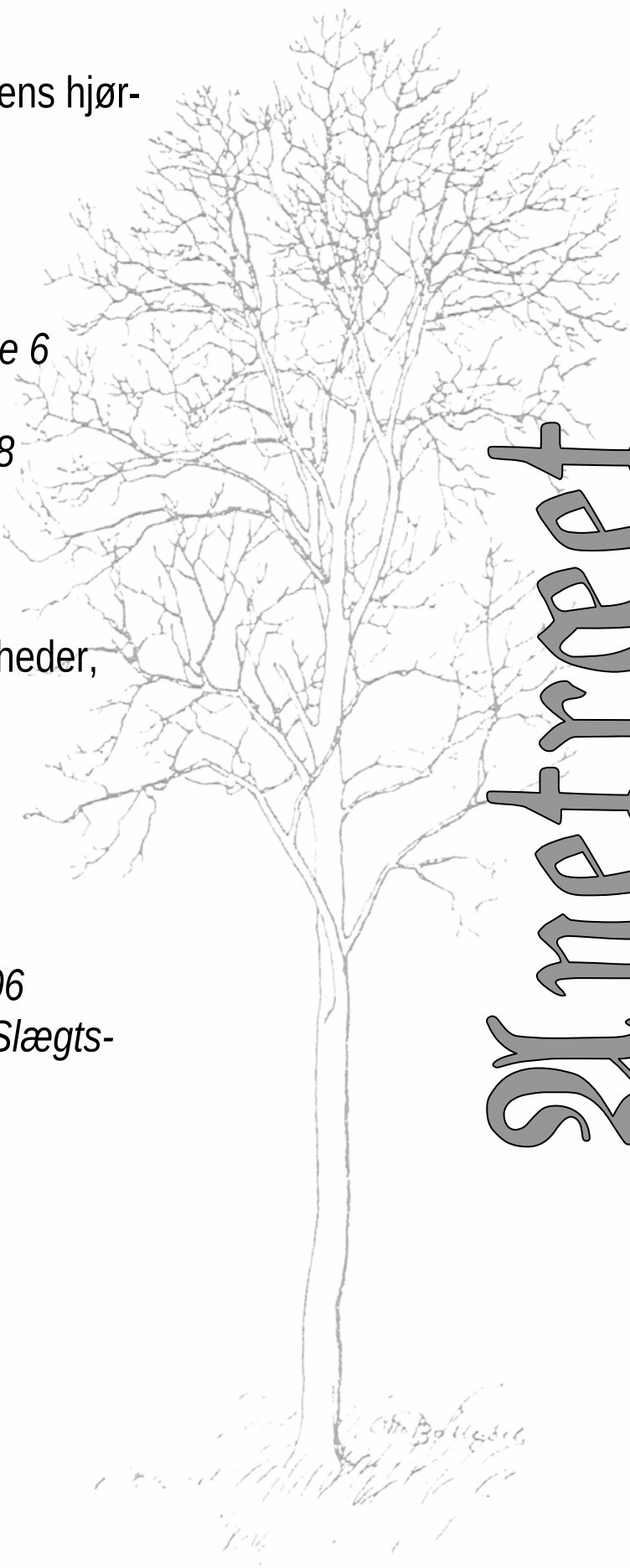
Bestyrelsen: se *bagsiden*

6.årgang nr.3 /september 2006

Medlemsblad for Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

farfar

Arrangements kalender

23/9	kl.1400	Ekkodalshuset (Tilmelding)
27/9	kl.1900	arkivaften
11/10	kl. 1900	arkivaften
18/10	kl. 1900	Niels Aakjær
25/10	kl. 1900	arkivaften
15/11	kl. 1900	Ann Vibeke Knudsen
22/11	kl. 1900	arkivaften
06/12	kl.1900	Julehygge

Webmasterens hjørne

Siden sidst er der sket en del på foreningens web-site. Muligheden for at få nyhederne fra websitet som såkaldt RSS-feed er tilføjet. Et RSS-feed læses af et dertil indrettet program, som sættes til at checke websites af interesse f.eks en gang i døgnet. Har man et sådant program installeret vil man automatisk få besked når der er nyt på det/de websites hvor man abonnerer på RSS-feeds. Dermed slipper man altså for selv i ny og næ at undersøge f.eks www.bs1f.dk for nyheder, man vil få vist nyhederne automatisk når de oprettes på websitet.

Harddisken som medlemmerne kan købe har også givet grund til udvidelser på websitet. Under medlemssiden er der kommet et punkt med en beskrivelse af indholdet af disken. Opdateringer til disken er der også, et så stort projekt kan jo ikke forventes at være fejlfrit. Opdateringer vil i fremtiden også indeholde udvidelser, f. eks affotograferede nyere kirkebøger efterhånden som disse bliver tilgængelige. Indtil nu er der kommet 2 opdateringer (som webmaster også står for), og der vil givetvis komme flere fremover. Harddisken til medlemmerne har været med til at give meget høje besøgstal i maj og juni, det blev til hhv. 3114 og 3151 besøgende. I juli var det faldet til 2677, stadig meget højt. Siden med efterlysninger er blevet ændret. Når man som medlem er logget ind vil man nederst på

en efterlysning se 2 felter kaldet 'Undersøges af' og 'Besvaret af'. Ved siden af hvert felt er der et lille

grønt plus. Klikker man på det bliver ens medlemsnavn tilføjet det pågældende felt. Har man ved en fejl tilføjet sig selv kan man igen fjerne sit navn ved at klikke på det røde minus til højre for navnet. Hvis medlemmerne sørger for på denne måde at markere når de arbejder med (eller har besvaret) en efterlysning, så vil man kunne spare andre for at gå i gang med det samme. Jeg vil opfordre til at man markerer de efterlysninger som man allerede har besvaret, så vi dermed har status på de eksisterende efterlysninger.

Webmaster Philip Kofoed.

Formandens hjørne

Velkommen tilbage til en ny sæson! Jeg håber at medlemmerne vil synes om de emner vi har haft mulighed for at programsætte. Vi er i år kommet et enormt skridt videre med digitaliseringen af de bornholmske kirkebøger og jeg håber at det vil være til stor hjælp for mange. Vi ønsker også at komme ud til de lokalhistoriske foreninger og vil samtidig gerne have et tættere samarbejde til gensidig gavn.

Jeg ønsker alle medlemmer en god jagt med anerne, nu hvor mange kan sidde derhjemme og hente oplysningerne fra den eksterne harddisk. Arkivafterne vil fortsætte som hidtil, forhåbentlig vil vi se flere medlemmer til disse onsdagaftener

Formanden Frants

Slægtsforskerdag i Ystad 1. april 2006

Jeg tog af sted til slægtsforskerdagen grundet en mail fra Åke Kjellqvist. Jeg havde sendt ham en foreløbig udgave af vores database "Sydsvenskere" og i hans svar, skrev han, at der var slægtsforskerdag om lørdagen og det kunne være sjovt at træffes. Åke er jo den person, der oprindeligt sendte foreningen de 3300 skånske indvandreres navne. Listen findes i arkivet. Den bruger jeg også ved indtastningen af databasen af vores nye navneliste. Ligger på PC'erne i arkivet.

Åke Kjellqvist

Dagen blev holdt i et samarbejde mellem "Ystadsbygdens Släkt och Bygdeforskarförening" og "Skånes Genealogiske Förening". Samtidig holdt sidstnævnte forening "Förbundsstämma (generalforsamling)". SGF består af de 19 skånske slægtshistoriske lokalforeninger med ca. 4500 medlemmer. De havde også problem med valg af ny formand. De havde ingen i forslag, så det endte med at den afgangende formand måtte tage 2 år til. Det ligner lidt vores egen forening! Seancen foregik på Ystad Teater. Her var der masser af plads til udstillinger fra de forskellige foreninger i gangene rundt om teatersalen. Jeg skal love for, at der er udgivet masser af skrifter og bøger om slægter, byer, sogne m. m. udført med alle mulige udseender, lige fra heftede fotokopierede A4 sider til flot trykte indbundne bøger med masser af fotos. Alle var til salg

og handlen gik flittigt. Landsarkivet fra Lund havde også en stand. Her stod Rolf, som vi havde fornøjelsen af at være sammen med lørdagen efter, da foreningen besøgte Lund. DIS-SYD samt Digi Arkiv AB var også på plads. DIS-SYD svarer til DIS-DANMARK. I Sverige er der 8 lokalforeninger indenfor DIS. Digi Arkiv er privat firma, der digitalfotograferer på bestilling for folk. Alt kan bestilles hos dem fra Skåne, Blekinge og Halland. Fordelen er, at det er meget bedre at læse et digitalt billede, end en gammel film eller microfiche. Et digitalbillede i farver gør for eks. at en fugtskade ikke optræder sort; men som en farvenuance. Ligeledes kan man forstørre og gøre billedet lysere eller mørkere, som man lyster.

Åke, som jeg tilbragte en stor del af tiden sammen med, sagde, at grunden til der var så mange deltagere, var, at dagen blev holdt i Ystad. Når det skete ude på "landsbygden" kom der ikke så mange. Åke præsenterede EMIBAS på sin laptop; men han havde kun Skåne på den. Jeg spurgte, om han ikke havde hele Sverige; men han sagde, at han stadig ventede på en CD'er fra Emigrant-institutet i Vaxjö. Han havde ventet i flere år på en, idet han mente, de skyldte ham en, når han nu havde sendt dem oplysninger i 15 år fra Skåne. Jeg sagde til ham, at han skulle sparke til dem. Medens vi sad der, fik han en stor stak nye oplysninger og rettelser fra kirkesogne, der skulle ind i EMI-

BAS. Om eftermiddagen var der 2 foredrag. Det første oprindelige udgik grundet sygdom; men blev erstattet af et om "Bomærkernes historie og symbolik". Det blev holdt af rigsdagsmand Tuve Skånberg fra Skillinge. Hans interesse for emnet stammede fra en gammel skrivelse, hvor der var et bomærke for personen sat mellem for og efternavn. De fleste, han derefter kontaktede angående bomærker, sagde, at de betød ikke noget særligt. Emnet greb ham mere og mere og efterhånden endte det med, at han skrev en afhandling om bomærker, deres historie og symbolik. De ældste kendte stammer fra 3-hundredetallet og flertallet relaterer til Kristus og kristendommen. Mange er forskellige udformninger af korset eller bogstavet A=Alfa, idet Kristus er den første og sidste (Omega brugtes også).

Han havde eksempler på brug af samme bomærke i samme familie i flere generationer. Ligeledes bomærker fra flere sogne i Sverige fra alle gårde i sognet. Efterhånden skiftede mærkerne karakter fra at være familiemærker til gårdmærker. Som et kuriosum nævnte han, at i Medelpad bliver bomærker stadig brugt. Vi kan også se bomærker brugt her på Bornholm.

Det andet foredrag handlede om skånske kniplersker. Der var så mange SØ Skåne, at det blev kniplerhjørnet. Det var konerne på gårdene og åbostederne, der havde det som profession; men det gav kun lidt til dem ud over arbejdet! En grevinde på Tosterup Slot købte billigt ind hos konerne og solgte dyrt til NK (Nordiska Kompagniet) i Stockholm, til Hemslöjd og lig. Steder.

Kerstin Olsson, som holdt foredraget, fortalte om sin moster, Maria Kristoffersson, som var den sidste professionelle kniplerske i Skåne. Hun var meget dygtig og lavede selv mange nye mønstre. Hun døde i 1940, 44 år gammel. Ufattig, som Kerstin sagde. Alle efterladte mønstre og kniplinger havde hun testamenteret til "Vemmenhög Fornmindeföre-

ning". Alt er nu udstillet i sit eget rum på Svanholm Slot.

Da der på et tidspunkt skulle udstilles kniplinger fra Skåne, blev der bl. a. lånt en dug med 12 servietter af dronning Ingrid. Disse var kniplet af Maria og blev givet i bryllupsgave til Frederik og Ingrid. Foredragene var kun på 40 min. hver; men meget interessante. Af Jørn Kjøller

Tur til Lund

Lørdag den 8. april var dagen, hvor 34 medlemmer fra Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening drog til Sverige for at besøge Landsarkivet i Lund. Stemningen var god og forventningerne store, da vi mødtes kl. 6 på parkeringspladsen bag Bornholms Velkomstcenter. Herfra kørte vi i bus ombord på Villum Clausen, og godt 1 time senere var i Sverige.

Landsarkivet i Lund har lukket om lørdagen, men landsarkivar Rolf Johansson tog imod os og viste os rundt på arkivet, der ligger på Dalbyvägen 4, inde midt i den gamle danske domkirkeby. Vi så både det alle andre gæster på arkivet kan se, men vi var også inde bagved og så de store arkiver med kilometervis af

hylder, fyldt med bøger, protokoller og gamle arkivalier. Her midt i Lund kan man forske i kirkebøgerne efter 1895 og skødeprotokoller efter år 1900. Men derudover kan man bl.a. også se fængselsarkiverne, der rummer billeder af de forskellige fanger der har siddet inde for mange forskellige forbrydelser drab, barnemord, bedrageri, bigami og tyveri for blot at nævne nogle af forbrydelserne.

Efter at have set dette arkiv i et par timer fik vi kaffe og frokostboller, som Rolf havde smurt!

Efter frokosten kørte vi til Porfyrvägen 16, her har Landsarkivet bygget nyt i flere omgange. Vi blev vist rundt i en dejlig lys etplansbygning, hvor Landsarkivet har valgt at samle de ældre arkivalier, det vil sige at man se kirkebøgerne på microfiche, helt tilbage fra man startede kirkebogsføringen.

Udover Rolf Johansson var Jan Nilsson, formand for DIS-syd og to entusiastiske unge mænd, Magnus og Niklas, som digitalfotograferer alle tilgængelige kirkebøger fra Skåne, Halland og Blekinge mødt op for at give os en god dag, og for at holde foredrag om deres specialer.

Da vi var færdige med rundvisning og foredrag og havde fået kaffe i arkivets pauserum, havde vi stadig halvanden times tid til at forske i, før bussen kørte hjemover. Flere af deltagerne fandt deres aner i de svenske kirkebøger eller husforhørslængder. Husforhørslængder er de forhør præsterne gjorde, for at sikre sig at befolkningen kunne deres

religion. Her kan man finde alle borgere med alder og karakterer.

Alle havde en dejlig dag og de der havde fundet aner i arkivalierne kunne næsten ikke få armene ned. Foruden Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening havde en anden gæst fået lov at komme ind og forske, det var en dame der kom fra Tyskland. Hun havde været der hele ugen forud, for at lede efter svenske aner, lørdag var sidste dag før hun skulle flyve tilbage til München. Hun fortalte at hun havde en ane der var rejst til Tyskland og hans bror var rejst til BORNHOLM. Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening har meget materiale på computer både kirkebøger og folketællinger. Så allerede søndag formiddag sendte næstformanden første mail af sted til Tyskland. Den tyske dame vi mødte i Sverige, havde familie på Bornholm, hendes ane var blevet gift og havde fået børn her. Det må siges at være kulturudveksling over grænserne.

Efter at have haft en skøn dag på et flot og velassorteret landsarkiv, hvor selv vores chauffør fandt det spændende, sejlede vi med Villum Clausen på en rolig tur hjem til Bornholm.

Hvis der er nogen der har brug for at få tlf.nr. eller mailadresse til Landsarkivet i Lund, er de velkomne til at kontakte Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening.

Af
Anette

En Almuemands Erindringer

Min farfars farbror var Karl Magnus Kofoed (1863-1941). Efter at have arbejdet som lærer i Olsker og Tejn, lod han sig i 1913 pensionere pga. dårlige nerver og flyttede til Rønne. Han begyndte her at indsamle bl.a. gamle sange og fortællinger. Noget af det indsamlede materiale udgav han i bøgerne 'Bornholmske Sansager og Sange'. Nedenstående fortælling er fundet blandt Karl Magnus Kofoeds efterladte papirer. Hvem forfatteren er vides ikke. Håndskriften er ikke Karl Magnus Kofoeds, den er ujævn og rystende, givetvis en gammel mands. Da det er skrevet på bagsiden af gamle regnskabsblade ved jeg at det er skrevet efter 1913. Forfatteren skriver at der fortælles om 'midten af det 19 århundrede'. Nærmere har jeg ikke umiddelbart forsøgt at tidsbestemme det, men har dog set at den omtalte bedstemoder Elna er i FT1860 som 84-årig, men ikke i FT1870. Jeg har bestræbt mig på at bibeholde den originale stavemåde, også alle stavefejlene. Hvis nogen har en idé om forfatterens identitet hører jeg gerne om det. Oplysninger kan sendes til mig på adressen wm@bslf.dk.

=====

En Almuemands Erindringer om Livet paa Bornholmste gaarde i medtten af det 19 Aarhundrede. Lille Bukkegaard i Aaker.

Ejeren Pær Nielsen en høj stærkbygge lidt Chorpulent, lidt grove Ansikstræk, en imponerende Skikkelse at se paa. Hans Hustru Ane en lille Kvinde, deres Børn Trine ældste Datter gift med Ole Kofod Boende i sin Tid paa Ødegaard i Østerlars. Datteren Line senere gift med Kaptajn Jensen Limensgaard, den yngste Margrethe døde i 56 eller 57. Sønnerne Hans og Andreas. Den gamle Bestemoder Elna født Juhl, det var Herskabet på Lille Bukkegaard. Sønnen Hans rejste i sine unge Aar til de Vestindiske Øer senere til Amerika, kom aldrig tilbage. Andreas fik gaarden efter sine Forælder

men senere Toldassistent i Aarsdale. Tjenerskabet. Håuddreng Niels. Haldreng Iver. Daglejernen Hans og Vautahorring Lauris. I Høsttiden den for Høsten betingede Høstkarl og ligeledes Høstpaia en Sypige eller Vævpige desuden havde han til Hjælp sine Fæstehusmænd, 5 i Tof tet Morten Grønegaard, Morten Smed, Anders Absalon, Jakob Rasmussen og Hans Peter Jensen disse Husmænd skyldte hver et par Arbejdsdage Aarlig som Vedderlag for deres Jord. Hans' Broder Mads var ogsaa til Hjælp i en snæver Venning. Se det Arbejdsstyrken. Pær Nielsen var en streng Mand men ikke egentlig Onskabful havde Orden i sine Sager taalte intet Sløsseri. Pær Nielsen var Sandemand skulle skræmme Tyvebander og skarn Folk og passe paa Tiggere det var ved Lov forbudt at tigge. Fattige som daarlig kunde klare sig sad og lavede adskillige Ting og havde en Dæksmand i saadanne Smating, gik fra gaard til gaard og falbød, gik ogsaa ind til Sandemanden og falbød han kunde købe en føje Ting og gav sin Kone et lille Vink og viste hvad det betød og fulgte Stakkelen ud, hellere give den trængende en Bid end en stor Fattig skat. Pær Nielsen som var en streng Mand men ikke urimelig var en tilfreds Mand. Om Aftenen naar Dagens Gjerning var endt kunde han sige, ja det er godt resten kan vi gjøre Imorgen om den Dag kommer, og kommer den ikke gjør det

ikke noget. Han kunde ogsaa høre andres Mening. Naar det nærmede sig høst kunde han godt pille et par Aks og sige, hvad synes du om dem Hans, skal vi tage Rugen eller skal vi vente et par Dage.

Til daglig var han en jævn ligefrem Mand kunde ogsaa godt se imellem med meget, for Eksempel naar Niels kastede lidt Sæd til Hestene. Hestene var hans stolthed. Naar de Sælle tog paa Besøg en Søndag eftermiddag kunde Frøken Line godt finde paa at bage Æbleskiver til Aften, og saa stille til Dans for at øve sig i de forskellige Folkedanse. Paa den Maade morede man sig. Slaa til Kegler spille Gros eller Bold skyde til Skive hørte ogsaa til Fornøjelserne man havde ikke mange Forlystelssteder at tage hen til. Sandemand Peder Nielsen med Hud og Haar var paapasselig i sit Embede havde en fin Næse saa Tyveknekte skulde tage sig lagt. Var han i sit Hjem en Hværdagsmand men i Embedssager baade som Ofiser og Sandemand og Sogneraadsformand fordre han Respekt. Var han som Offiser enten til Rønne Nexø klædte han sig i Uniform fik sine sorthjælmenede Heste for Vognen, Fjedervogn kendtes ikk dengang. Kudsk i Forsædet sig selv i Bagsædet og da hed det, Afvejen Bonde. Naar han skulde følge en Hærmænd til Graven møtte han i Gala mørkblaa Frakke og Benklæder og Vest med sølvknapper Trekantet hat paa med Fjer Guldboderet Bælte med Kvaster hengende nedad højere ben et bredt hvidt Bandolær over højere Aksel skraat over Bryst og Ryg ned til venstre Side, hvori hengte en Sabel med Guldkvast. Saadan ustyret var han Stattelig Mand. Men naar han ikk fik Æren at sede ved den øverst Bordende og skjære Gaasen for, var det ikke godt.

Nu skal vi se lidt paa Hjemmet. Lille Bukkegaard gammel men velholdt 4 Længer og Vandmølle. Stuelænge mod syd 1½ m høj Fodmur, en 2 Alen bred Gang men hævet 1½ m over en 2-7 Alen bred Frugthave som igen var 2 m over Vandspejlet i Mølledammen, saa det saa ud som en Befæstet Gaard, mod Gaardsiden var Fodmuren under

Stuelængen kun 6-7 Tommer. Paa Mølledammen som var dobbelt saa lang som Stuelængen var der om Efteraaret og Vinteren dejlig Sejlas og Skøjtebane. 2-3 Dage før Jul instilledes det almindelige Arbejde, der der skulde laves til til Jul, saves Brænde saa man havde nok Julen ud. Slagtes Bages Brygges skæres Hakkelse og sømmes op.

Juleaftensdag skulde der en Hovedrengjøreren hos alle Dyrene. Naar de havde spist Middag Juleaftensdag sagde Peder Nielsen til sine Folk, saa nu vasker vi os og tager vort bedste Tøj og saa holder vi Jul. I Mørkningen stak Peder Nielsen Hovedet inden for Drengeshusdøren og bød ind til Vesperkost. Forkarlen i Spidsen for hele Tjenerpersonalet gik ind i Dagligstuen med Opdækket Bord, gik frem som om det var fremmede Gjæster, bød hånd med et Godaften og Glædelig Jul, der besvaredes en Tak i ligemaade, Værsgod sid hen. Naar alle var sat til Bords skænkede Peder Nielsen hver Mand en Snaps kinkede med dem med Ønsket en Glædelig Jul, lagde en Salmebog hen til Forkarlen og bad ham læse Evangeliet og forreslaa en Salme, hvilket efterkommet Forkarlen bad Husbonden synge For. I denne søde Juletid rungede udover hele Gaarden.

Naar man havde gjort sin Skyldighed Bordet kom Husbond frem med sit Tavlebræd sit skravnæsespil et spil Kort. Saa gik dagen til henad 8 saa ud og fore af, alle græsæ-

dende Dyr fik Hø til Natmad Juleaften og Nytårsaften, og saa Tilbords igen.

Klipfisk og Kartoffler Risengrød og Steg. Efter Maaltid bredtes Dugen over Madresterne der ikke måtte tages af Bordet. Saa 2-3 Salmer og man forføjede til Sengs.

Julemorgen hastede man ikke med at stå for tidlig op, man skulde helst ligge til Fruen kom med et par Æbler, Honning og Brændevin. Naar man var kommen op, var det at sysle og saa Tilbords og spise Lævningerne fra Aftenen. Saa til Kirke helst hele Vognen fuld man skulde ofre til Præst og Degn. I Kirken kunde man høre Peder Nielsen klangfulde Stemme over hele Menighedens. 2en Dag igen til Kirke. Peder Nielsen skulde læse Kirkestævne saa det hørtes over den halve By. 2en Dags Eftermiddag begynder Julelegne, Sko blak, tage Blindebuk, lade Skoen gaa, gemme Beltet, gjætte Nødder. Tjenestefolkene fik deres Julekage der bestod af 1 Rugbrød 1 Sigtebrød 1 Hvedebrød til hver. Nytaaars Aftens Dag var mere livlig man skulde skyde det gamle Aar væk og det Nye ind.

Tjenestekarlen skjød sit første Skud udfor Husbondens Vindue, gik saa til Nabogaarde løsne et skud eller to.

Nu kunde det hende at naboens Karl kom og skjød Nytaar ind hos Peder Nielsen.

Philip Kofoed

En kildeindtaster fortæller.

Indledning

Det begyndte for længe længe siden, - sådan starter jo mange gode historier, og således også denne.

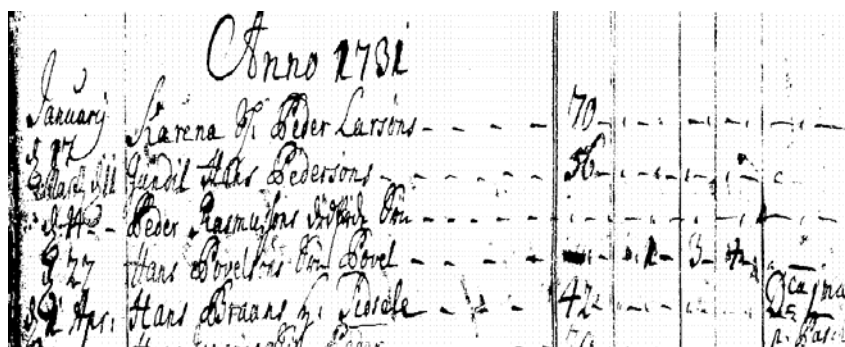
Efter et par krumspring i min egen familie kom jeg i slutningen af 1970-erne i kontakt med en familie Westh fra midtsjælland, der gerne ville ha' mig til at skrive en stamtavle over deres slægt: "Westh". Fa-

milien stammede oprindeligt fra Vestermarie på Bornholm og da jeg dengang boede i København var det jo ikke et stort problem, da Landsarkiver på Jagtvej jo kunne klare dette område.

Jeg kom ret hurtigt tilbage til begyndelsen af 1700-tallet i Vestermarie, hvor familien dengang ejede Vestergård, 8.Vornedegård i Vestermarie – en af de 4 herredsfogedgårde på Bornholm.

Denne familie fik 10 efterlevende børn, hvoraf mange blev i Vestermarie. Dette førte til, at jeg den ene gang efter den anden skulle have fat i den samme – ikke altid lige læsevenlige – kirkebog. På et tidspunkt blev jeg så irriteret på den, at jeg vedtog at skrive den rent og samtidig alfabetisere den. Det tog lidt tid !!!!, men gav dog alligevel det resultat, at jeg faktisk fandt nogle af dem jeg i første omgang havde overset.

Tiden gik – jeg læste samtidig på seminariet til lærer – og i mellemtiden kom der EDB-maskiner på markedet. Jeg flyttede til Bornholm – blev meldt ind i DIS-Danmark – og der hørte jeg for første gang om KIP-projektet; om indtastning af originale kilder på EDB. Med baggrund i ovenstående var denne tanke jo ikke så fjern for mig, jeg havde jo netop gjort dette med den første kirkebog for Vestermarie!!.

Indtastningen.

Jeg henvendte mig derfor til DDA (Dansk Data Arkiv) i Odense og tilmeldte mig projektet – jeg var jo godt på vej allerede – mente jeg. MEN, - NEJ.... Kildeindtastningsprojektet går jo netop ud på, at indtaste kilden – som den ser ud – og ikke alfabetiseret som jeg havde gjort... - DET VAR EN OM-MER !!! Nå, - tænkte jeg, det skal nu ikke komme an på det, så jeg gik i gang med opgaven – vi skriver nu 1997.

Jeg fik et mikrokortlæseapparat forærende af NORDEA, fik købt div. Mikrokort (å 15 kr. stykket) fra arkivet i Viborg og modtog gratis KIP2-programmet fra DDA. Efter nogle få problemer, - min maskine kørte for hurtigt til programmet, der er et DOS-baseret program, gik arbejdet med indtastningen i gang.

Jeg kendte jo kirkebogen ret godt !!, så selve det at læse den gotiske skrift var ikke det store problem, men da programmet jo er et standardprogram, og kirkebøgerne på det tidspunkt er ført som den enkelte præst nu lige har fundet det for godt, var der derimod ret ofte problemer med at finde ud af, hvilke rubrikker, der skulle bruges til hvilke oplysninger. Efterhånden fandt jeg dog en standard, der forhåbentlig ikke er helt hen i vejret.....

Selve arbejdet med indtastningen er jo i sig selv ret ensartet – og tidskrævende!!, men også lærerigt. Man bliver ret god til at læse den gotiske håndskrift – hvad enten præsten kan eller ikke kan stave !!

Stavemåder/forkortelser.

Når man indtaster er det ret vigtigt, at man fra starten lægger en strategi.

Stavemåden:

- er der ikke så meget at gøre ved – det indtastede SKAL staves som originalkilden!!

(- dog har jeg konsekvent stavet Klemensker med "K" , på trods af, at det mange steder stavedes med "C")

Det betyder således for den der skal til at søge i en sådan kilde, at man skal foretage flere søgninger for at nå et resultat. Tænk blot på, hvor mange måder "Koefoed" mv. kan staves på!! Margrethe med eller uden "h", Kirstine og Kristine med eller uden "Ch " osv. osv.

PAS PÅ !!! – Stavemåden for den samme person skifter hele tiden !!! – Det var den til enhver tid siddende præst, der bestemte hvordan navnet stavedes – uanset hvad personen så i øvrigt var døbt!!!! – sligt generer ikke store ånder !!!.

- Først ret sent (fastsat i Dåbsforordningen af 30. maj 1828) kommer begrebet "dåbsattest" på bannen.

Forkortelser:

Jeg har overalt anvendt følgende forkortelser:

Vm. = Vestermarie

SG. = Selvejergård

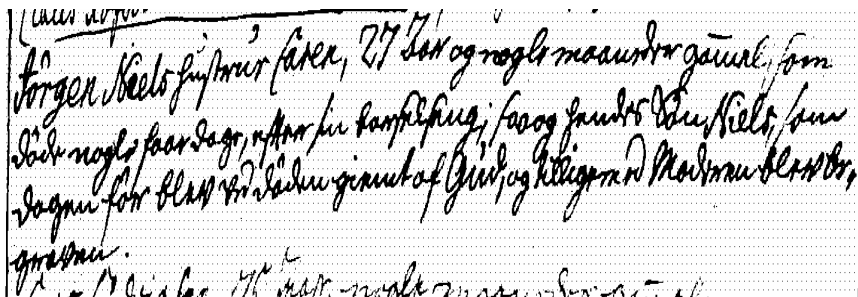
Wg. = Vornedgård

Den ene post tager den anden og sådan går det side op og side ned – til tider ret ensformigt – og dog Når man sådan sidder og taster den ene post ind efter den anden, så dukker der af og til enkelte bemærkninger op i kirkebogen, som

man ikke kan lade være med at reflektere over.

Som f.eks. da præsten den 4. maj 1751 skriver:

" Jørgen Nielsens hustru Caren, 27 Aar og nogle maanedes gammel, som Døde nogle faa Dage, efter sin barselseng, saa og hendes Søn Niels, som Dagen før blev ved døden givet af Gud, og tilligemed Moderen blev begravet. "

Handwritten church record from 1751, mentioning Jørgen Nielsens hustru Caren and their son Niels.

eller: - da møller Johan Nielsen den 10.03.1783 begraver sin 36½ årige kone Annike Madsdatter. Præsten skriver: Hun har født 3 levende børn, siden 5 dødfødte og døde uforløst med den 6.

eller: - som da Tønnes Tønnesen fra maj 1764 til oktober 1770 mister 4 børn i alderen 5 uger til 5 år..... osv. osv.

Sådanne oplysninger får nu og da én til at stoppe lidt op og tænke på, at dette jo er rigtige menneskers liv og hverdag, man sidder med. Og tænke på, hvor svært det må have været for disse personer, at få hverdagen/livet til at fortsætte. Nok var de sociale forhold anderledes og nok var det mere almindeligt at miste mindre børn, men forældres kærlighed til deres små var og er alligevel en stor ting og smerten ved at miste dem derfor også forfærdelig.

Det er mit håb, at mit arbejde med indtastningen af denne kirkebog vil komme en større skare til gavn, og at denne artikel måske vil få et par stykker til at deltage i det ret omfattende arbejde det er, at taste alle disse kirkebøger ind.

mange hilsner
Tonni Jørgensen

Nye CD i foreningen

Foreningen har her i foråret indkøbt en del nye cd som medlemmerne kan låne hjem og se på.

Liste her under er med de nyeste cd.

1	FT. 1787 hele Danmark
2	FT. 1801 hele Danmark
3	FT. 1834 hele Danmark
4	FT. 1845 hele Danmark
5	FT. 2005 ver.7 hele Danmark
6	Postadressebogen 1921
7	Slægtssøgning Bornholm
8	Sverigs Dødsbog 1947-2003 ver. 3
9	Emibas Sverige ca. 1845-1930
10	Sveriges Befolkning 1890
11	Sveriges Befolkning 1970
12	Sveriges Befolkning 1980
13	C.M.Rosenberg Lexikon over steder i Sverige

Cd'erne kan lånes følgende steder:

Jørn Kjøller, Rønne

Tonni Jørgensen, Hasle

Annette Schønwandt, Rønne

samt Hans Ressel, Rønne

Vi har set os nødsaget til at fjerne cd fra Arkivet pga. tyveri. Vi mener også at medlemmerne har bedre mulighed for at få fat i cd da vi ikke er afhængig af lukketider. Den totale cd-liste bliver bragt i næste blad og den vil også blive lagt ind på hjemmesiden.

Bestyrelsen

Konkurrencen

1. Hvem kommer den 15 november 2006 ?.
2. Hvad kan man bruge rss til ?.
3. Hvad laver Fie & Jack ?.
4. Hvor mange børn mister Tønnes Tønnesen?.
5. Hvor ligger landsarkivet i Lund nye afdeling?.
6. Hvem var i Ystad den 1 april 2006 ?.
7. Hvad indeholder cd nr. 13?.
8. En Almuemands Erindringer?.

Der er 1 gavekort lydende på 200 kr. Der trækkes lod blandt alle indkomne rigtige svar. Alle besvarelser skal være næstformanden i hænde senest den 10. oktober 2006.

Alle svarene sendes til Hans Ressel, Dampmølle-gade 11, 3700 Rønne. På et postkort eller lignende eller sendes på E-mail: kon@bslf.dk

Mærkes "Konkurrence".

Svar på sidste konkurrence

1. år 1700.
2. 75 år.
3. 54 medlemmer.
4. 6-8.
5. Kirkeåret starter 1. søndag i advent.
6. 1275 daler.
7. 2510 besøgende.
8. 1.maj.

Tillykke til vinderen af konkurrencen

Gert Ingemansen
Birke Allé 18
6640 Lunderskov

Verdensbegivenheder!

Selv om Bornholm ligger langt ude i Østersøen, har man alligevel fulgt hvad der foregår i verden.

Ved udgangen af 1812 skrev præsten i Aaker i kirkebogen:

" I dette Aar trængte en Armee af omtrent 400.000de Mand, franske og allierede, ind i Rusland, indtog Moscou og sloge Russeren totaliter. Men en russisk General samlede dem igjen, sloge de franske ved Smolensko, og jog dem tilbage. Keyser Napoleon anfører selv sine Tropper. Vintren lader til at blive streng og er det overalt, som og her, utaalelig høye Sæde Priser. Gud skienke Jorden Fred."

Fundet og læst 2006

Sekretæren

Gravsten

Fie Elleby og Jack Funch er gået i gang med at fotografere samtlige gravstene på Bornholm.

Fie og Jack's projekt skal når det er færdigt lægges ud på nettet.

I skrivende stund er Vestermarie, Olsker, Bodilsker og Poulsker færdig fotograferet og Pedersker er snart færdig.

Fie og Jack håber at blive færdige i løbet af året.

Afsender: Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening, Pingels Allé 1, 3700 Rønne, DK

Bestyrelsen

Formand: *Frants Bøving*

Tlf. 56 97 40 04

E-Mail: fm@bslf.dk

Næstformand: *Hans Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-Mail: nf@bslf.dk

Kasserer: *Tonni Jørgensen*

Tlf. 56 96 45 58

E-Mail: ks@bslf.dk

Sekretær: *Anette Schönwandt*

Tlf. 56 95 28 75

E-mail: sk@bslf.dk

Best. medlem: *Philip Kofoed*

E-mail: bm@bslf.dk

Best. medlem: *Poul Erik Regnersen*

Tlf. 56 96 41 18

E-mail: ingen mailadresse

Suppleant: *Jørgen Petersen*

Tlf. 56 97 51 33

E-mail: 1s@bslf.dk

Suppleant: *Susanne Ressel*

Tlf. 56 95 81 82

E-mail: 2s@bslf.dk

Bladudvalg:

Hans Ressel, Rønne

E-mail: info@bslf.dk

Adresse:

Pingels Allé 1, 3700 Rønne

E-Mail : info@bslf.dk

Hjemmeside: www.bslf.dk

Giro nr.: 527 - 4621

Webmaster: Philip Kofoed

E-Mail: wm@bslf.dk

Internet Link

Vores altid flittige Karen Reib har igen fundet et godt link hvis man har aner i følgende kirkesogne:

Bække kirke, Gesten kirke, Veerst kirke, Dåstrup kirke, Gadstrup kirke, Glim kirke, Rorup kirke, Syv kirke, Ørsted kirke, Klim kirke, Tømmerby kirke, Randbøl kirke

På følgende link kan man se disse kirker samt kirkebøger fra 1892 til 1955 digital affotograferet.

<http://www.agerbaeks.dk/kb/>

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forenings Aktivitets kalender 2006 – 2007

Dato	Aktivitet	Foredragsholder
Lørdag 23.sep. 2006 kl.14:00	Billedfremvisning i Ekkodalshuset. Vi mødes ved Ekkodalshuset	Tilmelding nødvendig til formanden senest d. 10.sep.06
Onsdag 27. sep.2006	Arkiv aften	
Onsdag 11. okt. 2006	Arkiv aften	
Onsdag 18. okt. 2006 kl.13:00	"Nexø før og efter bombardementet i 1945"	Niels Aakjær
Onsdag 25. okt. 2006	Arkiv aften	
Onsdag 15. nov. 2006 kl.19:00	"Lokalhistorisk forskning og museets tilknytning"	Ann Vibeke Knudsen Museumsleder
Onsdag 22. nov. 2006	Arkiv aften	
Onsdag 06. dec. 2006 kl.19:00	Julearrangement	Iver Holm
Onsdag 10 jan.2007 kl.19:00	"vil fremvise fornyelserne indenfor DAISY-programmet"	Inge Bundsgaard fra Københavns Landsarkiv
Onsdag 24 jan.2007	Arkiv aften	
Onsdag 7 feb.2007 kl.19:00	"Hvor blev oldefar af"	Erik Kann
Onsdag 21.feb.2007	Arkiv aften	
Onsdag 07.mar.2007	Arkiv aften	
Lørdag 24. mar.2007 kl.14:00	Generalforsamlingen.	Forslag til behandling på generalforsamlingen skal skriftligt være bestyrelsen i hænde senest d. 15. jan.06
Lørdag 14 apr.2007 kl. 10:00	Brothers Keeper Danske repræsentant mere om det arrangement senere	Chris Gade Oxholm Sørensen

Alle foredrag foregår i salen på Bornholms Centralbibliotek.

Alle arkiv aftnerne foregår i lokalarkivet i kælderen på

Bornholms Centralbibliotek, starter kl.19:00

Husk at biblioteket lukker kl. 18:00 om onsdagen.

Interesseret i Bornholm?

Invitation

Aneklubben Rundetaarn inviterer igen til en
"Bornholmer-ane-aften" i samarbejde med BSLF.

I RUNDETAARNS MØDELOKALE
(et godt stykke deropad)

MANDAG DEN 25. SEPTEMBER 2006 KL. 19.00

Entré til Rundetaarn er 25 kr. - gratis kaffe/te

PROGRAM:

- Velkomst
- Tema: Den danske flåde og Bornholm v/museumsinspektør Jacob Seerup.
Jacob er formand for Bornholm historiske Samfund og arbejder på Orlovsmuseet /
Tøjhusmuseet
- Oeders efterretninger v/Finn Folkmann, medlem af Aneklubben Rundetaarn
- Udveksling af ideer og tips vedr. arbejde med slægtsforskning og lokalhistorie
på Bornholm

tilmelding senest den 18. september 2006 send en mail til Hanne på caha@tiscali.dk

Bornholms Slægts- og Lokalhistoriske Forening

HVEM ER ANEKLUBBEN RUNDETAARN?

Vi er syv personer med tilknytning til Bornholm på forskellig vis. Vi har i årevis beskæftiget os med lokalhistorie og slægtsforskning på Bornholm og mødes i Rundetaarn – deraf navnet.

Du kan finde os på

www.aneklubben.dk

